Programování 1 pro matematiky

13. cvičení, 010-01-2024

Obsah:

- 0. Farní oznamy
- 1. Úvod: numpy, pandas, matplotlib
- 2. Numpy
- 3. Pandas

Farní oznamy

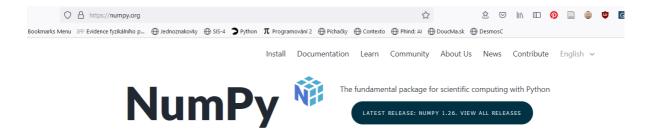
- 1. **Materiály k přednáškám** najdete v GitHub repozitáři https://github.com/PKvasnick/Program ovani-1. Najdete tam také kód ke cvičením a pdf soubory textů cvičením.
- 2. Domácí úkoly pokud vám chybí body k zápočtu, dobrý čas s tím něco dělat je teď.
- 3. Kde se nacházíme Končíme.
- 4. **Poznámka ke dnešnímu cvičení** Pro demonstraci používáme Jupyter notebook. Google Colab notebook vám poslouží stejně dobře. Hlavní důvod jsou grafy, vše ostatní vám poběží i v textovém prostředí.

Úvod

Dnes se seznámíme se třemi Pythonskými balíčky, které tvoří zákklad ekosystému pro technické počítání v Pythonu:

• **numpy** je základní modul, který je "dependencí" pro ostatní moduly. Podporuje vícerozměrná pole, algebru nad nimi, lineární algebru, speciální funkce, optimalizaci, náhodné generátory, podporu hardwaru ,(GPU) a ještě mnoho jiných věcí.

Dolumentace: www.numpy.org

NumPy 1.26.0 released 2023-09-16

POWERFUL N-DIMENSIONAL ARRAYS

Fast and versatile, the NumPy vectorization, indexing, and broadcasting concepts are the de-facto standards of array computing today.

INTEROPERABLE

NumPy supports a wide range of hardware and computing platforms, and plays well with distributed, GPU, and sparse array libraries.

NUMERICAL COMPUTING TOOLS

NumPy offers comprehensive mathematical functions, random number generators, linear algebra routines, Fourier transforms, and more.

PERFORMANT

The core of NumPy is well-optimized C code. Enjoy the flexibility of Python with the speed of compiled code.

OPEN SOURCE

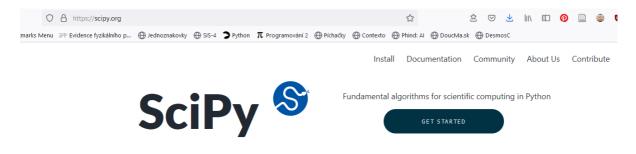
Distributed under a liberal <u>BSD license</u>, NumPy is developed and maintained <u>publicly on GitHub</u> by a vibrant, responsive, and diverse <u>community</u>.

EASY TO USE

NumPy's high level syntax makes it accessible and productive for programmers from any background or experience level.

Numpy zabezpečuje také integraci C/C++ a Fortranského kódu s Pythonem.

Úzce navázaný na modul numpy je modul **SciPy**. Obsahuje řadu základních algoritmů, rozšiřujících (nebo duplikujících) numpy .

SciPy 1.11.4 released! 2023-11-18

FUNDAMENTAL ALGORITHMS

SciPy provides algorithms for optimization, integration, interpolation, eigenvalue problems, algebraic equations, differential equations, statistics and many other classes of problems.

PERFORMANT

SciPy wraps highly-optimized implementations written in low-level languages like Fortran, C, and C++. Enjoy the flexibility of Python with the speed of compiled code.

BROADLY APPLICABLE

The algorithms and data structures provided by SciPy are broadly applicable across domains.

EASY TO USE

SciPy's high level syntax makes it accessible and productive for programmers from any background or experience level.

FOUNDATIONAL

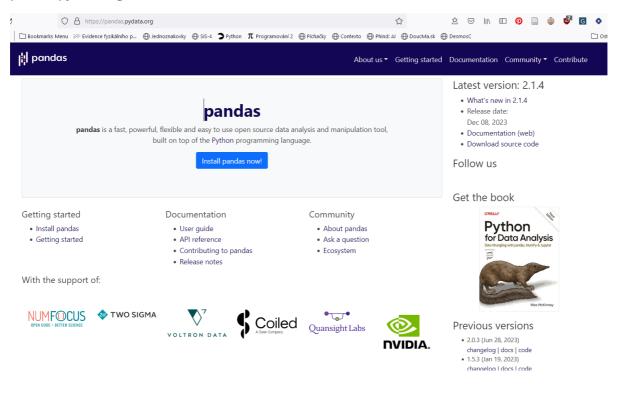
Extends NumPy providing additional tools for array computing and provides specialized data structures, such as sparse matrices and k-dimensional trees.

OPEN SOURCE

Distributed under a liberal <u>BSD license</u>, SciPy is developed and maintained <u>publicly on GitHub</u> by a vibrant, responsive, and diverse <u>community</u>.

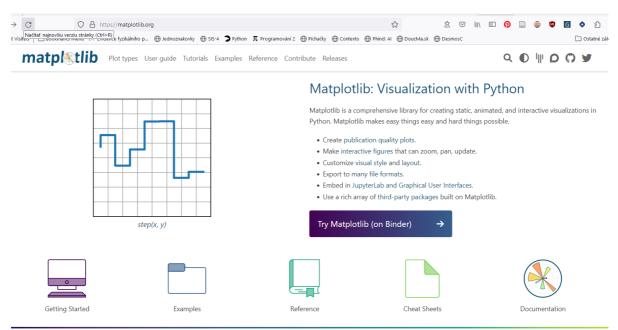
• **Pandas** je modul, definující datové tabulky a operace s nimi. Datové tabulky jsou specifické datové objekty pro zpracování dat a blíž než k maticím mají k Excelovským listům

pandas.pydata.org

• **matplotlib** je základní knihovna pro vytváření grafů. Má API pro různé jazyky, ale nejširší použití má právě v Pythonu. Podporuje širokou škálu vyjádřovacích možností, typú grafů atd. Je také základnou pro další grafické knihovny.

matplotlib.org

Tento modul nemá vyhrazenou speciální část v následujícím výkladu - je to tím, že ho budeme používat pro grafické znázornění výsledků pro ostatní dva moduly.

Instalace

Základní možnost je instalovat moduly pomocí pip (pip install numpy pandas matplotlib). Instalace chvíli trvá, moduly jsou veliké a mají další závislosti.

Lepší je proto instalovat nějakou distribuci, která obsahuje tyto moduly a jejich dependence, například anaconda.

numpy

```
import numpy as np
```

Toto je standardní způsob importu modulu *numpy* a i když není povinný, je rozumné ho používat. Stejně tak máme standardní způsoby importu dalších modulů:

```
import pandas as pd
import matplotlib.pyplot as plt
```

numpy array

numpy podporuje vícerozměrná pole a operace s nimi.

numpy array lze vytvořit více způsoby:

```
# Vytváříme numpy pole:
# 1. Konverzí seznamu a úpravou tvaru
a = np.arange(12).reshape(3,4)
print("a", a)
a [[ 0 1 2 3]
 [ 4 5 6 7]
 [ 8 9 10 11]]
# 2. Zadáním dimenze: prázdné pole
b = np.ndarray((3,4))
print("b", b)
b [[0.0e+000 4.9e-324 9.9e-324 1.5e-323]
 [2.0e-323 2.5e-323 3.0e-323 3.5e-323]
 [4.0e-323 4.4e-323 4.9e-323 5.4e-323]]
# 3. Specializovaným konstruktorem
c = np.zeros((3,4))
print("c",c)
c [[0. 0. 0. 0.]
 [0. 0. 0. 0.]
 [0. 0. 0. 0.]]
d = np.ones((3,4))
print("d", d)
d [[1. 1. 1. 1.]
```

```
[1. 1. 1. 1.]
[1. 1. 1. 1.]]
```

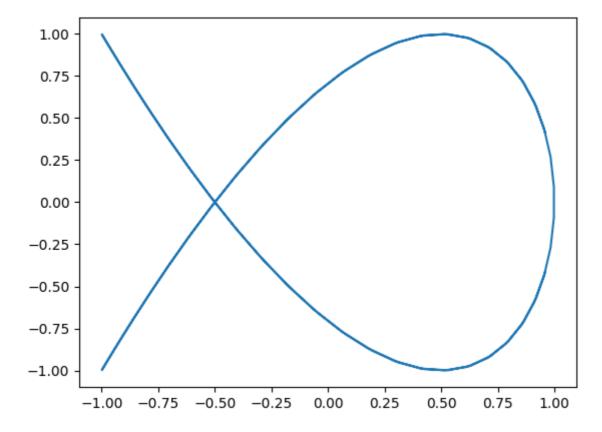
Vytváření sekvencí:

```
np.arange - jako range, ale vytváří np.array
```

np. linspace - pravidelné číselné řady:

Kreslíme

```
import matplotlib.pyplot as plt
x = np.linspace(-3,3, 100, endpoint = True)
plt.plot(np.cos(2*x), np.sin(3*x))
```


np.sin, np.cos jsou vektorizované verze math.sin, math.cos a numpy má takovýchto vektorizovaných verzí od běžných funkcí mnoho a umožňuje vytvářet vlastní.

operace s poli

```
print(a)
arev = np.arange(11,-1,-1).reshape(3,4)
print(arev)
print(a+arev)
print(a*arev)
print(a / arev)
[[ 0 1 2 3]
[4567]
[ 8 9 10 11]]
[[11 10 9 8]
[7654]
[ 3 2 1 0]]
[[11 11 11 11]
[11 11 11 11]
[11 11 11 11]]
[[ 0 10 18 24]
[28 30 30 28]
[24 18 10 0]]
1
[ 2.66666667 4.5 10.
                                   inf]]
<ipython-input-20-1a385f80933a>:7: RuntimeWarning: divide by zero encountered in
divide
 print(a / arev)
```

Všechny operace jsou mezi odpovídajícími prvky polí, tedy ne matickvé operace. Ty si musíme explicitně vyžádat.

Co když nesouhlasí rozměry?

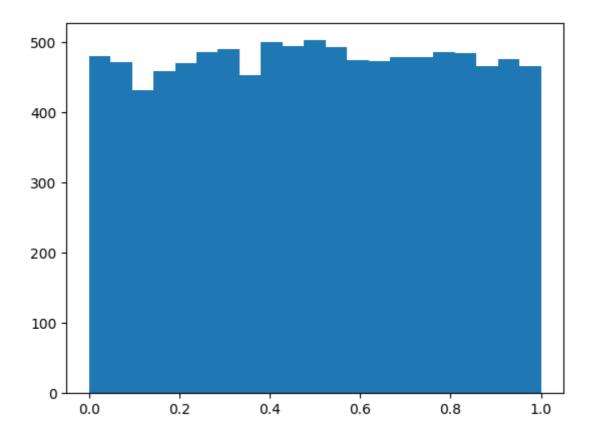
```
v = np.arange(1,4).reshape(3,1)
print(v)
print(a*v)
print(v*a)
---
[[1]
  [2]
  [3]]
[[ 0  1  2  3]
  [ 8  10  12  14]
  [24  27  30  33]]
[[ 0  1  2  3]
  [ 8  10  12  14]
  [24  27  30  33]]
```

Chybějící data se inteligentně doplní (pravidla jsou velice komplexní) - broadcasting

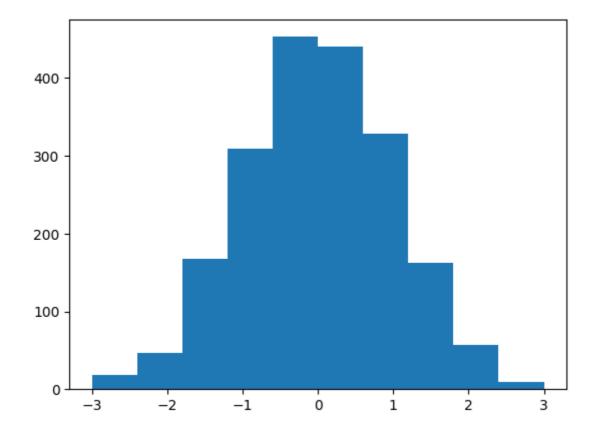
Iterace pres pole:

```
for i in a:
 print(i)
for i in np.nditer(a):
 print(i)
[0 1 2 3]
[4 5 6 7]
[ 8 9 10 11]
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
```

Náhodné generátory v numpy


```
plt.hist(rng.standard_normal(2000), bins=np.linspace(-3,3,11,endpoint=True))
---
(array([ 18., 47., 168., 309., 453., 441., 329., 162., 57., 9.]),
array([-3., -2.4, -1.8, -1.2, -0.6, 0., 0.6, 1.2, 1.8, 2.4, 3.]),
<BarContainer object of 10 artists>)
```


Lineární algebra

```
a = np.arange(10).reshape(5,2)
print(a)
b = np.arange(6).reshape(2,3)
print(b)
print(np.matmul(a, b))
[[0 1]
[2 3]
[4 5]
[6 7]
[8 9]]
[[0 1 2]
[3 4 5]]
[[ 3 4 5]
[ 9 14 19]
[15 24 33]
 [21 34 47]
[27 44 61]]
```

pandas

Modul pandas podporuje datové tabulky (DataFrame) a operace nad nimi.

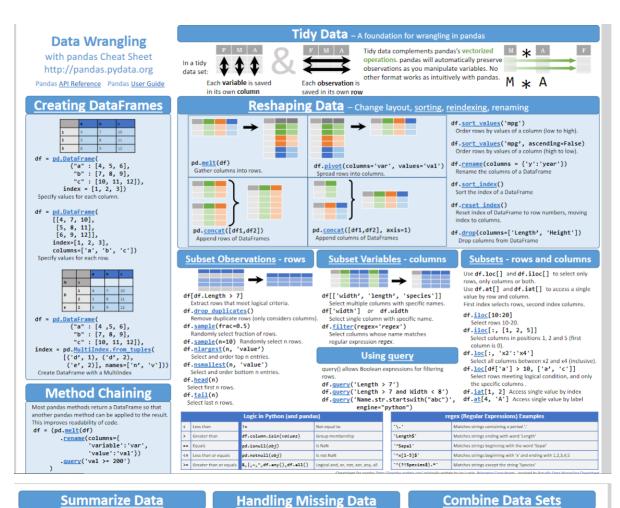
1. Přístup

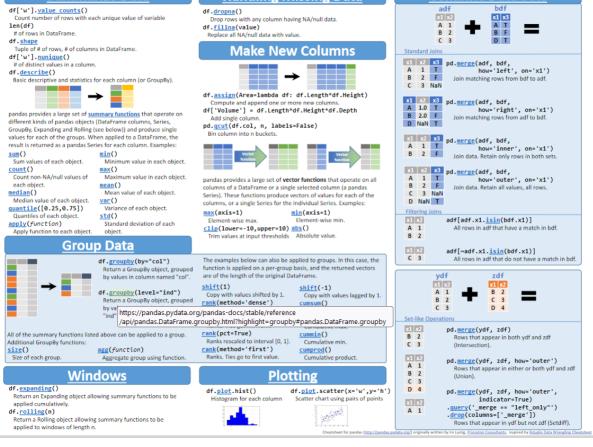
Datové tabulky jsou myšleny jako read-only, tedy se nepředpokládá, že budete chtít měnit hodnoty položek. Můžete ale různě přeskupovat data a přidávat nové sloupce či souhrny. Základní mód zpracování:

$$group \rightarrow apply \rightarrow combine$$
 (1)

2. Struktura

Datové tabulky jsou uchovávány po sloupcích. Proto přidání sloupce je jednoduché, ale přidání řádku je velice časově náročné.

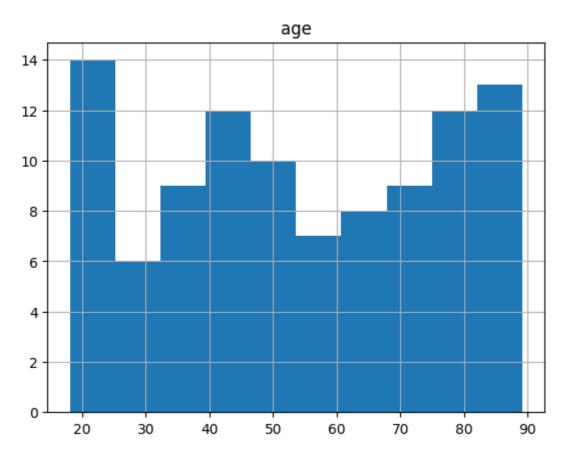


```
import pandas as pd

data = pd.DataFrame({
    "sex": np.random.choice(["M","F"], 100),
    "age": np.random.uniform(low = 18, high=90, size = 100),
```

```
}, index = np.arange(100)
)
print(data)
data.hist("age")
  sex
             age
0
    M 67.273757
1
    M 30.689785
2
    M 52.553379
    M 89.154159
   F 47.129377
95
   M 56.412083
96
   M 73.289160
97
   M 28.874982
98 M 66.894197
99
   м 58.513988
[100 rows x 2 columns]
array([[<Axes: title={'center': 'age'}>]], dtype=object)
```


data.pivot_table(values="age", index="sex", aggfunc = {np.mean, np.std})

mean

std

ıl.

sex

F 59.967502 21.731762

M 50.860775 21.446421